

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000-plan 2010-2015

Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig

Natura 2000-område nr. 153
Habitatområde H134
Fuglebeskyttelsesområde F102

Kolofon

Titel:

Natura 2000-plan 2010-2015
Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig
Natura 2000-område nr. 153
Habitatområde H134
Fuglebeskyttelsesområde F102

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram, Natura 2000-planer, H134, F102

Udgiver:

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Ansvarlig institution:

Naturstyrelsen
Ny Østergade 7-11
4000 Roskilde
www.naturstyrelsen.dk

Copyright:

Naturstyrelsen, Miljøministeriet
Kort- og Matrikelstyrelsen

Sprog:

Dansk

År:

2011

ISBE nr.

978-87-7091-386-7

ISBN nr.

978-87-7091-387-4

Dato:

1. december 2011

Forsidefoto: Havbunden mellem Rørvig og Hundested

Fotograf: Christian Darling, Naturstyrelsen Roskilde

Resume:

Natura 2000-plan for Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig (nr. 153). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatser for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

Forord	4
Natura 2000-planlægning.....	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne .....</i>	<i>5</i>
Områdebeskrivelse	6
Trusler mod områdets naturværdier.....	9
Igangværende pleje og genopretning	11
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	12
<i>Vurdering af tilstand .....</i>	<i>12</i>
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose.....</i>	<i>14</i>
Målsætning	16
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området .....</i>	<i>17</i>
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter.....</i>	<i>17</i>
<i>Modstridende interesser .....</i>	<i>18</i>
Indsatsprogram	19
<i>Generelle retningslinjer .....</i>	<i>19</i>
<i>Konkrete retningslinjer.....</i>	<i>20</i>
<i>Forslag til mulige virkemidler .....</i>	<i>21</i>
Sammenhæng og synergi med Vandplanen.....	21
Strategisk miljøvurdering	21
Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning....	22
Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler ..	23
Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver.....	24
Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen.....	27
Bilag 5. Fiskeriaktivitet i Natura 2000-området	28

Foto: Claus Bjørn Larsen

Danmarks VIP-natur får egen bodyguard

Hvad har Skagens Gren, Silkeborgskovene og det Sydfynske Øhav til fælles? Eller klokkefrøen, fiskeørnen og gråsælen? De er alle en del af Danmarks særligt værdifulde natur, som vi er forpligtet til at passe godt på. Det samme gælder strandengen, højmosen og boblerevet. Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000 skal sørge for, at alle 27 EU-lande drager omsorg for egne truede dyr, planter og natur.

Danmark har i alt 246 Natura 2000-områder. Hvert område får nu sin helt egen naturplan, der skal fungere som bodyguard. Det er i alt for mange år gået tilbage for naturens mangfoldighed. Nu skal planerne sørge for, at staten, kommuner og lodsejere drager omsorg for de naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede sårbare eller sjældne i EU.

Ny natur på vej

Naturplanerne er den hidtil største naturindsats, der nogensinde er sat i værk i Danmark. Budgettet er ca. 1,8 mia. kroner og vil i stor udstrækning blive finansieret af EU's landdistriktsmidler. Den planlagte indsats dækker ca. 1.600 km², hvoraf de 40 km² er ny natur.

Der er planlagt hundredvis af nye vandhuller, som vil sikre levesteder for padder som klokkefrøen og vandsalamanderen. 200 km² løvskov skal beskyttes mod rydning, og flere hule, gamle og døde træer vil give levesteder for svampe, flagermus og insekter. Fiskeri på havet skal reguleres, så de unikke danske boblerev sikres mod at blive ødelagt af fiskeredskeer, og danske højmoser skal igen have mulighed for at få det bedre. Lige nu er de truet af udtørring og tilgroning. Med naturplanerne skal der ryddes krat og buske og gives bedre og mere naturlige vandforhold.

Tilbagegangen stoppes

Som ny miljøminister er jeg glad for, at vi nu har en plan for at stoppe naturens tilbagegang i Natura 2000-områderne. Der må ikke ske yderligere skade på naturen. Planerne har været for længe undervejs under VK-regeringen. Natura 2000-områderne blev udpeget i årene 1998-2004, og tilbagegangen skulle være standset allerede sidste år.

Danmarks nye SRSF-regering vil føre en mere aktiv og fremsynet naturpolitik. De 246 Natura-områder har nu hver en bodyguard, mens regeringen laver en plan for hele Danmark. Naturplan Danmark skal sætte ambitiøse mål – ikke blot for den natur som findes i Natura 2000-områderne, men for hele den danske natur.

Lad os så komme i gang !

Med venlig hilsen
miljøminister Ida Auken

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder Naturstyrelsen en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder samt arter.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen er vedtaget i 2011, hvorefter kommunalbestyrelserne og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v. på grundlag af konsekvensvurderinger m.m. Der er ikke gennemført konsekvensvurderinger i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet der ikke i planen er taget konkret stilling til forvaltningsindsatsens præcise lokalisering eller valgt forvaltningsmetoder. Der er dog i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde, hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med og nødvendig for forvaltningen af området. Evt. konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemiddel.

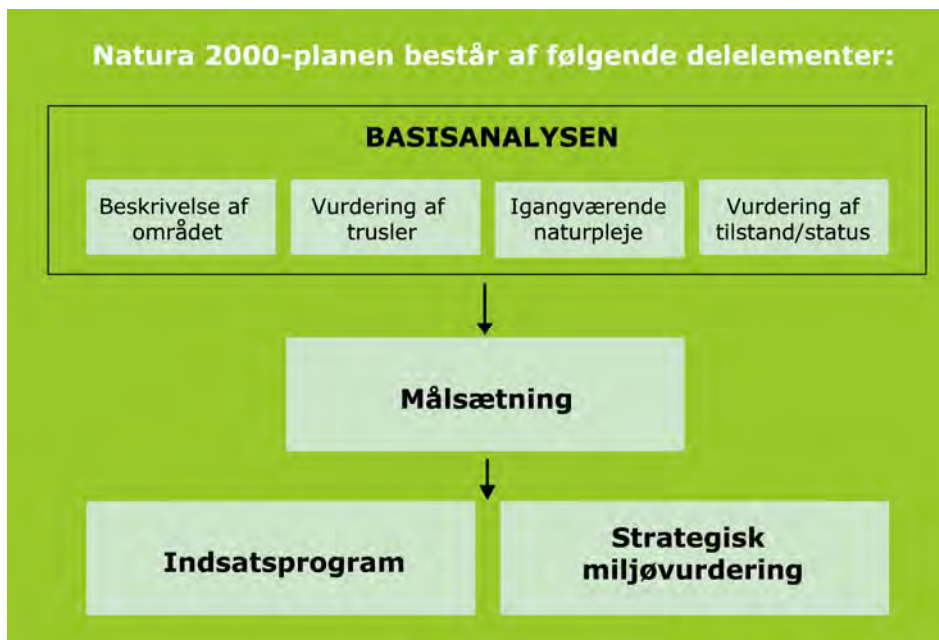
Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 (ændret ved bekendtgørelse nr. 1443 af 11. december 2007 med se-

Natura 2000 plan

ner ændringer) om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for områdets handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland 2.2 Isefjord og Roskilde Fjord, 2.1 Kalundborg og 2.3 Øresund og bliver ligesom disse revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovspligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 4.023 ha. Hvoraf landarealet udgør ca. 120 ha. og afgrænses som vist på bilag 1. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H134 og Fuglebeskyttelsesområde nr. F102. På Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke na-turtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Kysten nord for Flyndersø

Fotograf: Mogens Holmen

Landområdet udgøres af Dybesø, klitområderne vest og syd for Kors-hage, hele Skansehage samt kyststrækninger.

Området mellem Hundested og Rørvig er et istidslandskab, der står med stejle fossile klinter mod det omgivende marine forland.

Området er domineret af det lavvandede havområde mellem Rørvig-halvøen og Halsnæs-halvøen. Det marine forland ved Rørvig er domineret af strandvoldssletter med afsnørede strandsøer ved nord- og østkysten (Dybesø m.fl.). Dette område blev fredet i 1950. Korshage, som er et vinkelforland, blev ligeledes fredet i 1950, mens Skansehage er en aktiv krumodde. Der foregår fortsat en betydelig erosion langs nordkysten, mens sandbanker vandrer mod syd langs Isefjordkysten. Klitdannelserne er fremtrædende i såvel glaciallandskabet som det marine forland.

Den marine del af Natura 2000-området dækker et areal på 3.891 ha. Området er karakteriseret ved at være et lavvandet overgangs-område mellem Kattegat og Isefjord med dybder på mellem 2 og 6 meter samt et par sejlrender fra 6 til 14 meters dybde.

Den nordlige del af habitatområdet er i Vandrammedirektivet beskrevet ud fra typologien OW2 med lagdeling og en saltholdighed på mellem 18‰ og 30‰, mens den sydlige del af habitatområdet er af typologien P2 med samme saltholdighed, men uden lagdeling. Lagdeling har dog ingen betydning, da habitatområdet er lavvandet.

Målinger fra den nordlige del af Isefjord viser at saltholdigheden i habitatområdet ligger omkring de 20‰. Vandtemperaturen er 18°C om sommeren og 2-4°C om vinteren, med en årsmiddel på ca. 10°C. Sigtdybden i sommerhalvåret ligger mellem 4 og 6 meter.

De store lavvandede områder er delvis dækket af ålegræs ud til en dybde på omkring 4-5 meter, men bestanden er over store områder

Natura 2000 plan

meget tynd. Til gengæld er der en udbredt forekomst af énårige trådalger, der i sensommeren dækker store dele af bunden. Bunddyrene er domineret af de nedgravede tallerkenmuslinger og på lidt dybere vand hampefrømuslinger.

Ederfugle – han og hun.

Fotograf: Mogens Holmen

Under isvintre samles store flokke ederfugle og dykænder i området, men det er usandsynligt at fødegrundlaget er til stede i området, da forekomsten af blåmuslinger er meget ringe. Det er usandsynligt at muslingeskrabning er årsag til den ringe forekomst af blåmuslinger, da der er forbud mod muslingefiskeri på vanddybder under 4 meter.

I det marine forland findes de afsnørede strandsøer samt et kalkrigt moseområde domineret af hvas avneknippe. I udkanten af mosen findes en veludviklet rigkærvegetation af høj kvalitet. I rigkæret er sket nyfund af mygblomst så sent som 1985; i 2006 blev registreret 11 vegetative individer. Rigkæret er også voksested for vibefedt og maj-gøgeurt, som er arter af national betydning.

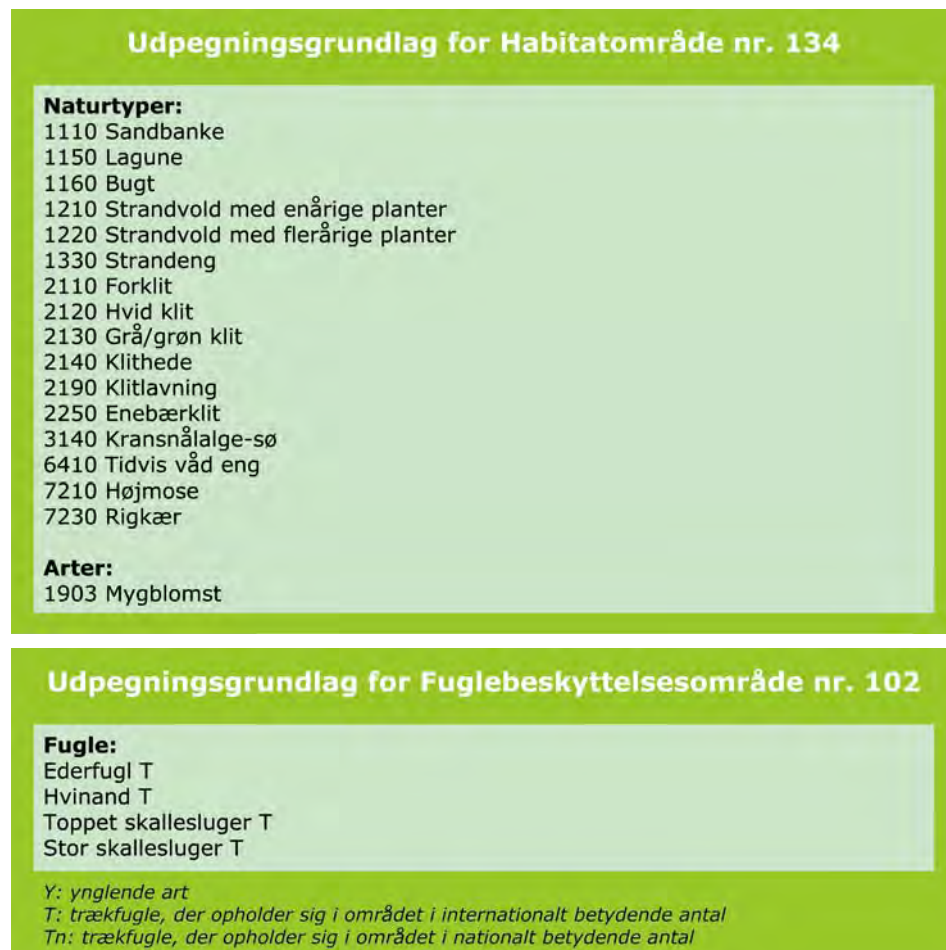
De mest fremtrædende naturtyper på land i Natura 2000-området er grønsværklit og klithede. Klitheden er udviklet på de højest beliggende arealer, mens grønsværklitten dominerer arealerne nærmest kysten. På disse arealer er der fundet sjældne plantearter som klitstedmoderblomst, nikkende kobjælde, bugtet frøstjerne og baltisk svingel.

Alle naturtyperne i området er af international betydning.

Markfirben er kendt fra området (listet på habitatdirektivets bilag IV).

I basisanalyserne for Natura 2000-området N 153 findes der en mere detaljeret gennemgang af området. Se Naturstyrelsen www.naturstyrelsen.dk

Figur 2. Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Blandt trækfuglene på udpegningsgrundlaget har stor skallesluger og ederfugl i de seneste år haft en tilbagegang på nationalt plan.

Natura 2000-området ligger i Odsherred og Halsnæs kommuner og indenfor vandplanområdet hovedvandopland 2.2 Isefjord og Roskilde Fjord. Mindre dele ligger i hovedvandopland Kalundborg og Øresund.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplyste trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil

Natura 2000 plan

kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommende i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også fremgå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

Arealreduktion/fragmentering

De kortlagte forekomster af de lysåbne naturtyper tidvis våd eng (6410), rigkær (7230), klithede (2140), klitlavning (2190) og grå/grøn klit (2130) er truede af fragmentering.

Næringsstofbelastning

Det vurderes, at belastningen af de marine habitatnaturtyper med næringsstoffer fortsat er for stor og er en trussel for de marine naturtyper, hvilket ses af bl.a. den massive forekomst af trådalger i de marine naturtyper indenfor habitatområdet. Belastningen resulterer i nedsat sigtdybde, begrænsning af ålegræssets dybdeudbredelse samt hyppige tilfælde af iltsvind ved bunden. Bundfaunaens sammensætning påvirkes af disse forhold og dermed fødegrundlaget for hvinand og ederfugl, der i forskellig grad lever af hvirvelløse dyr på bunden. Toppet skallesluger og stor skallesluger, der begge lever af fisk, påvirkes også negativt.

De lysåbne naturtyper er truede af tilførsel af luftbårent kvælstof. Laveste tålegrænse er nået eller overskredet for naturtyperne forklit, grå/grøn klit, klithede, klitlavning, enebærklit samt for søtypen kransnålalgesø.

Pesticider og gifte

Forekomsten af miljøfarlige forurenende stoffer i de marine naturtyper er for høj, og specielt TBT kan påvirke de marine snegles formeringsevne.

Tilgroning

Tilgroning med især rynket rose, men stedvis også med tornblad, gyvel og selvsåede fyr er en trussel for de lysåbne naturtyper. Problemet skyldes grundlæggende at disse fremmede (invasive) arter er introduceret til området. Men det er sandsynligt, at tilgroningsproblemet er betydeligt forstærket af en øget luftbåren kvælstofdeposition.

Stedvis forekommer tillige tilgroning med høje græsser/urter eller vedplanter.

Uhensigtsmæssig hydrologi

Saltvandsoversvømmelse af tidvis våd eng (6410) og rigkær (7230) udgør en trussel mod disse naturtyper samt mod voksesteder for mygblomst.

Uhensigtsmæssig drift

Afgræsning af områdets rigkær og tidvis våde enge er afgørende for at tilgodese naturtypernes karakteristiske flora - visse steder ses en uhensigtsmæssig udvikling i vegetationen som følge af uhensigtsmæssig drift enten på grund af for lavt græsningstryk eller afgræsning med får, hvor kreaturer vil være at foretrække.

Hindring af landskabsdynamik

Kysterosion medfører en aktuel trussel i form af saltvandsoversvømmelse af naturtyperne tidvis våd eng (6410) og rigkær (7230) samt saltpåvirkning af naturtyperne kystlagune/strandsø (1150) og kransnålalgesø (3140).

Invasive arter

Især tilgroning med rynket rose udgør en trussel mod de lysåbne naturtyper, men stedvis er også tornblad, gyvel og fyr et problem.

Prædation, jagt og fiskeri

Natura 2000 området er bl.a. udpeget for at sikre bestanden af ederfugle, der primært lever af muslinger. For ederfugle er fiskeri i området vurderet som en trussel mod artens levested, herunder fødegrundlaget.

Fiskeri med bundsløbende redskaber, hvorved der sker en fysisk ødelæggelse af rev og boblerev, dels ved fjernelse af bundflora og bundlevende dyr, og dels ved fjernelse af hårbund, sten og skaller, er en trussel mod disse marine naturtype. Omfanget af det aktuelle fiskeri på de pågældende naturtyper kendes ikke. NaturErhvervstyrelsen har dog oplysninger om fiskeri med større fartøjer i og omkring området. Dette fiskeri fremgår af Bilag 5, hvor fiskeriaktiviteterne i 2010 er vist for fiskefartøjer større end 15m.

Igangværende pleje og genopretning

Der har tidligere været aftaler med lodsejere, som førte til rydning af en del uønsket træ og busk-opvækst i 1980'erne.

Hele det fredede område omkring Flyndersø, vest for Korshage og langs Isefjorden syd for Korshage har været omfattet af naturplejeaftaler med det tidligere Vestsjællands Amt. Aftalerne har betydet at uønsket vegetation er blevet ryddet, og at der på visse arealer blev etableret afgræsning med får. Staten har i 1990'erne forsøgt at bekæmpe rynket rose på Skansehage.

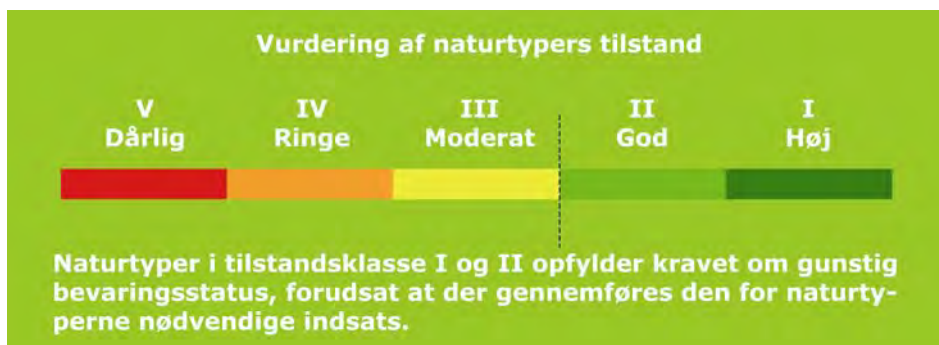
Tilstand og bevaringsstatus/prognose

For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes aktuelle tilstand, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsstatus for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden i 23 lysåbne naturtyper og 10 skovtyper. Naturtyperne er kortlagt i dels basisanalyserne, dels en efterfølgende kortlægning. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius 5 m og et strukturindeks baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drængrøfter m.m. For skovnaturtyperne baseres strukturindeks bl.a. på omfang af jordbearbejdning, afvandingsforhold, forekomst af invasive arter og trækrønernes lagdeling i forskellige etager.

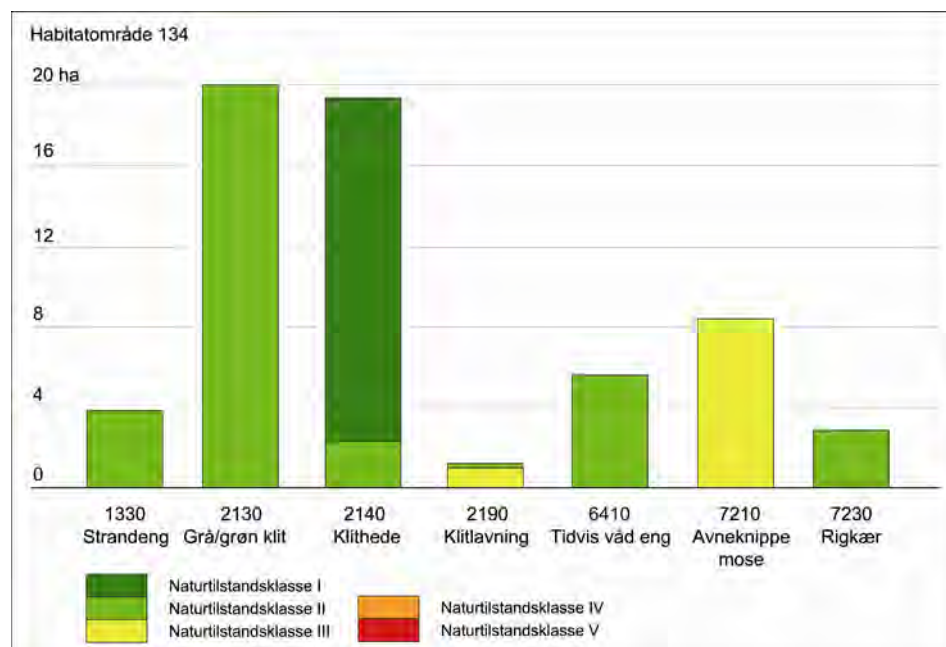
Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper

Strukturindeks og artsindeks for den enkelte naturtype vægtes sammen med naturtypens tilstandsklasse på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

Natura 2000 plan

I figur 4 er vist natur-/skovtilstanden for Natura 2000-områdets naturtyper.

Figur 4. Naturtilstand for de af Natura 2000 områdets lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet

I Natura 2000-område N 153 er der foretaget kortlægning og tilstandsvurdering af følgende naturtyper i habitatområde H134:

Habitatområde 134

Naturtype	Naturtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
1330 strandeng		3,8			
2130 grå/grøn klit		19,9			
2140 klithede	16,9	2,3			
2190 klitlavning		0,2	1,0		
6410 tidvis våd eng		5,5			
7210 avneknippemose			8,4		
7230 riggær		2,8			
Hovedtotal	16,9	34,5	9,5		

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha på naturtilstandsklasse

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte naturforekomster på By- og Landskabsstyrelsen www.naturstyrelsen.dk

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, marine naturtyper, større søer, vandløb samt fugle og andre arter.

Vurdering af bevaringsstatus/prognose

Miljømålsloven og skovloven fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 5).

Gunstig bevaringsstatus

En naturtypes "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

Figur 5. Habitatdirektivets definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter

Gunstig bevaringsstatus skal generelt opnås inden for hver af Danmarks to biogeografiske regioner, nemlig den kontinentale og den atlantiske region. Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EUs vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtyper og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt på områdeniveau ud fra de enkelte forekomsters natur-/skovtilstand og aktuelle trusler og inddeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne vurderet gunstig, vurderet ugunstig og ukendt prognose.

Natura 2000 plan

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Avneknippemose (7210). Arealet med naturtypen er stabilt.

Prognosen er ugunstig for:

- Strandeng (1330), da mere end 25% af det kortlagte areal er i strukturklasse III-V.
- Grå/grøn klit (2130), da mere end 25% af det kortlagte areal er i strukturklasse III-V. Tillige er laveste tålegrænse for N-deposition er overskredet, og der er problemer med tilgroning med invasive plantearter.
- Klithede (2140), da laveste tålegrænse for N-deposition er overskredet. Der er tillige problemer med tilgroning med invasive plantearter.
- Klitlavning (2190), da laveste tålegrænse for N-deposition er overskredet. Der er tillige problemer med tilgroning med invasive plantearter.
- Tidvis våd eng (6410), da der er problemer med tilgroning og uhensigtsmæssig hydrologi med saltvandspåvirkning.
- Riggær (7230), da der er problemer med tilgroning og uhensigtsmæssig hydrologi med saltvandspåvirkning.

Prognosen er vurderet ugunstig for:

- Naturtyperne enebærklit (2250) og kransnålalgesø (3140), da laveste tålegrænse for N-deposition er overskredet.
- De marine naturtyper sandbanker (1110) og lavvandet bugt (1160) på grund af næringsstofbelastning og miljøfremmede stoffer i Isefjord. Det vides ikke, om muslingeskrabning foregår i de dybere dele af habitatområdet ved ålegræssets nuværende dybdegrænse.
- Mygblomst. På voksestederne for arten er der problemer med tilgroning og uhensigtsmæssig hydrologi med saltvandspåvirkning.

Prognosen er ukendt for følgende naturtyper og arter, på grund af manglende eller mangelfuld kortlægning og tilstandsvurdering eller mangelfuldt kendskab til forekomst:

- Lagune (1150)
- Strandvold med enårige planter (1210)
- Strandvold med flerårige planter (1220)
- Forklit (2110)
- Hvid klit (2120).
- Ederfugl, hvinand, toppet skallesluger og stor skallesluger.

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden.

Da der endnu ikke er udviklet et tilstandsvurderingssystem til brug for vurdering af areal og tilstand af levestederne for fuglearterne, er fastsættelse af målsætningen for de enkelte fuglearter på udpegningsgrundlaget sket på baggrund af en vurdering af, om størrelsen og kvaliteten af levestedet kan rumme bestanden, og ikke på om bestanden rent faktisk er til stede. De i planen angivne bestandsstørrelser er fastsat på baggrund af den officielle danske indmelding til EU.

Såvel overordnet målsætning som de konkrete målsætninger rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "Retningslinjer for den statslige Natura 2000-planlægning: Målfastsættelse og indsatsprogram".

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

- *Det lavvandede havområde i Natura 2000 området opnår god naturtilstand, og havområdet bibringer tilfredsstillende livsbetingelser for de rastende vandfugle.*
- *Alle Natura 2000 områdets habitatnaturtyper og -arter sikres god-høj naturtilstand.*
- *Områdets truede naturtyper og arter prioriteres højt. Det gælder naturtyperne tidvis våd eng (6410) og rigkær (7230), og rastelokaliteter for ederfugl. Arealet af naturtyperne øges, således at der så vidt muligt skabes sammenhæng mellem forekomsterne. Der sikres optimale rastelokaliteter for ederfugl.*
- *Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning samt gode spredningsmuligheder for naturtypernes karakteristiske og sjældne arter samt for arterne på udpegningsgrundlaget.*

Baggrund for den overordnede målsætning for området er:

I dette Natura 2000 område er der specielt fokus på rigkær (7230) og tidvis våd eng (6410), som er truede naturtyper, jf. bilag 2 i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "Natura 2000-retningslinjer for målfastsættelse og indsatsprogram". Hertil kommer grå/grøn klit, klithede, enebærklit og avneknippemose, som er prioriterede naturtyper (særligt truede på EU-niveau) med store forekomster på Rørvighalvøen.

Naturtyperne har et højt indhold af karakteristiske og sjældne arter tilknyttet næringsfattige voksesteder og er af international betydning; derfor målsættes forekomsterne højt (90% af det kortlagte klithedeareal er i tilstandsklasse I både mht. arts-, struktur- og samlet naturtilstand, mens 45% af grå/grøn klit er i artstilstandsklasse I). Afgørende for at sikre målsætningen er opretholdelse af næringsfattige vokseforhold og imødegåelse af tilgroning (tilgroning forstærkes af øget N-deposition).

Der er ligeledes særligt fokus på den truede art ederfugl samt på de marine naturtyper.

Øgning og sammenkædning af arealerne med de lysåbne naturtyper forbedrer muligheden for at bevare og sikre voksesteder og spredningsmuligheder for naturtypernes karakteristiske arter og sjældne arter.

Natura 2000-området indeholder potentiale for udvidelse af de truede og prioriterede lysåbne naturtyper.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger, som fastlægger de langsigtede mål for naturtyper og arter i Natura 2000 området, N153 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig:

Natura 2000 plan

- *Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.*
- *For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur-/skovtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose, skal udviklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang. For en række naturtyper udvides arealet (se nedenfor), for øvrige naturtyper og for artslevesteder sikres, at arealet er stabilt eller stigende, hvis naturforholdene tillader det.*
- *For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur-/skovtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose, skal udviklingen i deres natur-/skovtilstand være i fremgang, således at der opnås natur-/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.*
- *For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. For arterne betyder det, at deres levesteder skal kunne danne grundlag for en ynglebestand/antal rastende fugle som minimum svarende til tilstanden ved direktivernes ikrafttræden eller et højere bestandsniveau, der siden da har afspejlet levestedernes bæreevne. For øvrige arters vedkommende betyder det, at deres levesteder skal kunne danne grundlag for opretholdelse af levedygtige bestande med mulighed for genudveksling mellem delpopulationer samt nyetablering af delpopulationer.*
- *Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til tilstandsklasse I, og forekomsterne udvides og sammenkædes, hvor de naturgivne forhold gør det muligt. Det gælder klithede (90 % af det kortlagte klithedearal), grå/grøn klit (45 % af arealet) og strandeng (55 % af arealet).*
- *Arealet med naturtyperne tidvis våd eng, rigkær, grå/grøn klit, klithede og klitlavning øges, og forekomsterne sammenkædes, hvor de naturgivne forhold gør det muligt.*
- *Det sikres, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for følgende træfugle er stabil eller i fremgang, således at der er grundlag for rastende/ fouragerende bestande på mindst 34.000 individer af ederfugl, mindst 2.000 individer af hvinand, mindst 1.000 individer af toppet skallesluger og mindst 1.500 individer af stor skallesluger.*
- *Tilførslen af næringsstoffer og miljøfremmede stoffer til de marine habitatnaturtyper reguleres via vandplanlægningen.*

Målsætningerne for de enkelte naturtyper og arter er vist i bilag 2.

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Omkring og øst for Flyndersø støder naturtyperne rigkær, tidvis våd eng og avneknippemose op til hinanden med glidende overgange. For

at tilgodese naturtyperne tidvis våd eng og især rigkær skal området underlægges et relativt højt græsningstryk.

Indsatsprogram

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsprognose er en opgave som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i 4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigte-linjerne er beskrevet i bilag 3.

Indsatsprogrammet der bygger på de 4 sigtelinjer beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer dog frem til 2021).

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunernes, Naturstyrelsens eller andre offentlige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

Generelle retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

1.1 Reduktion af kvælstofdeposition fra luften på områdets habitat-naturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven, der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til naturtyperne reduceres herunder fra dræntilløb og fodring. For

Natura 2000 plan

marine naturtyper, søer og vandløb reguleres tilførslen via vandplanen.

- 1.2 *Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi på arealer med rigkær (7230), tidvis våd eng (6410), avneknippemose (7210), strandeng (1330), klitlavning (2190) samt voksesteder for mygblomst.*
- 1.3 *Det afklares, om kysterosionen, som medfører en aktuel trussel i form af saltvandsoversvømmelse af naturtyperne tidvis våd eng (6410) og rigkær (7230) samt saltpåvirkning af naturtyperne kystlagune/strandsø (1150) og kransnålalgesø (3140), er en konsekvens af kystsikringsanlæg langs kysten.*
- 1.4 *De terrestriske naturtyper sikres en optimal ekstensiv drift og pleje.*
- 1.5 *Invasive arter bekæmpes ved hjælp af den bedste kendte metode. Spredning af de invasive arter forebygges.*
- 1.6 *Der sikres velegnede voksesteder for forekomster af mygblomst. Der sikres levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser i form af næringsstofftilførsel, tilgroning, invasive arter og u hensigtsmæssig hydrologi.*
- 1.7 *Der sikres velegnede levesteder og uforstyrrede fouragerings- og rasteområder for ederfugl, hvinand, toppet skallesluger og stor skallesluger.*
- 1.8 *Der sikres optimale raste- og fourageringsforhold for bestande på mindst 34.000 individer af ederfugl, mindst 2.000 individer af hvinand, mindst 1.000 individer af toppet skallesluger og mindst 1.500 individer af stor skallesluger.*

Konkrete retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

- 2.1 *Arealet med en mosaik af naturtyperne tidvis våd eng (6410), rigkær (7230), grå/grøn klit (2130), klithede (2140) og klitlavning (2190) øges, og forekomsterne sammenkædes, hvor de naturgivne forhold gør det muligt.*

Indsatser efter sigtelinie 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 *Ikke anvendt i denne plan.*

Indsatser efter sigtelinie 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.

- 4.1 *Arealet med de nationalt truede naturtyper rigkær (7230) og tidvis våd eng (6410) øges, hvor de naturgivne forhold gør det muligt.*
- 4.2 *Der sikres tilstrækkeligt store og velegnede levesteder for ederfugl.*

Forslag til mulige virkemidler

Kommunerne, Naturstyrelsen og andre offentlige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med Vandplanen

Natura 2000-planen er koordineret med Vandplanen. Ifølge Vandrammedirektivet må tilstanden af vandområderne ikke forringes, og Vandplanens indsatsprogram vil generelt forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer samt stedvis sikring af en mere naturlig hydrologi i ådale. Vandplanen vil desuden forbedre de fysiske forhold og sikre kontinuiteten på udvalgte vandløbsstrækninger. Disse indsatser forventes i de fleste tilfælde at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitatnaturtyper og på levestederne for de arter, der er tilknyttet vand. Der er gode muligheder for at opnå andre synergieffekter mellem de 2 planer, men i enkelte tilfælde kan der opstå konflikter, f.eks. hvor indsats efter Vandplanen medfører oversvømmelser af habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

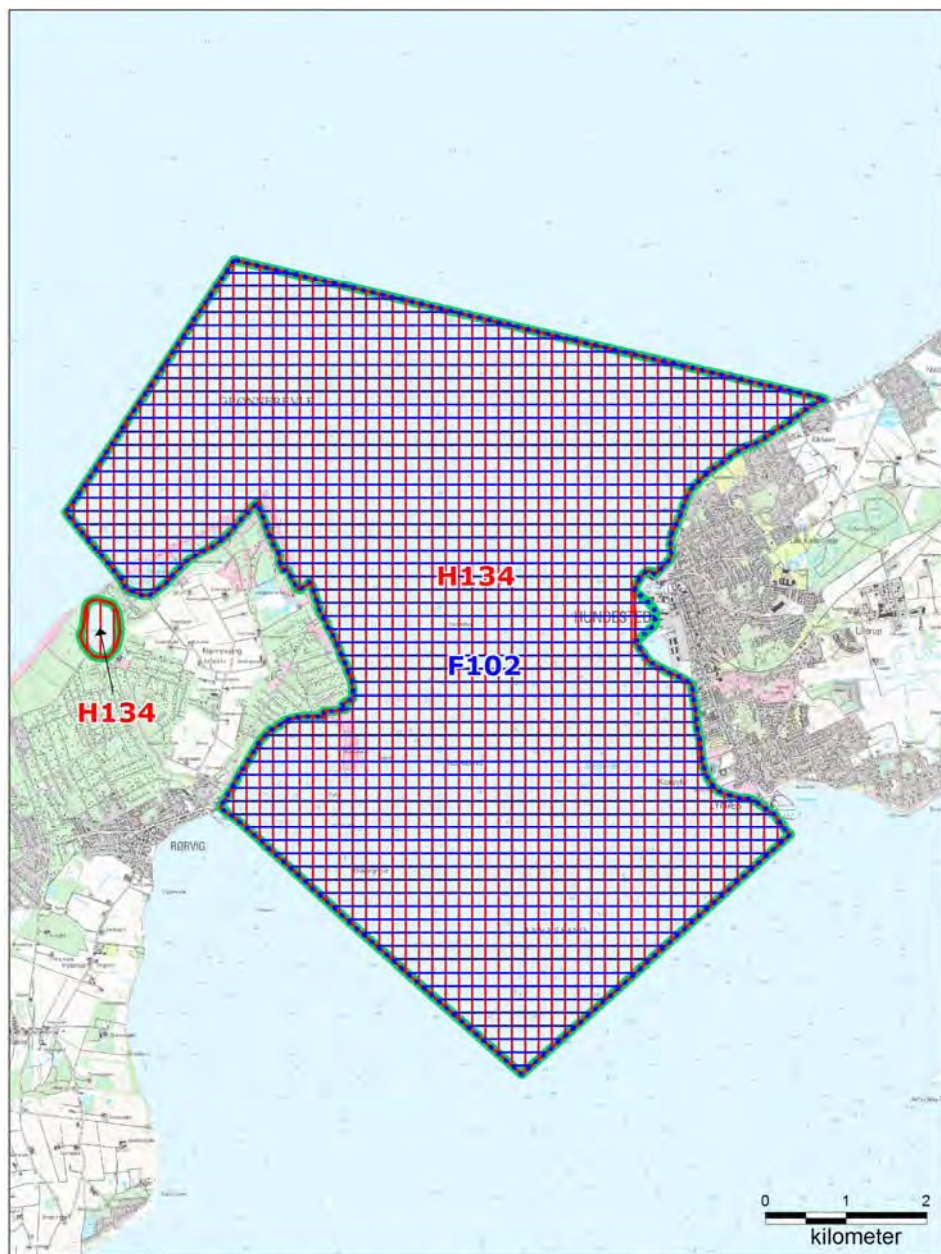
- Planlagt indsats efter Vandplanen, der kan påvirke udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område væsentligt, skal konsekvensvurderes i henhold til Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Indsatsen kan i givet fald kun gennemføres, hvis det på grundlag af bedste faglige viden dokumenteres, at aktiviteten ikke vil skade bevaringsmålsætningen for området. Potentielle konflikter mellem Vand- og Natura 2000-planen skal som udgangspunkt afdækkes i forbindelse med vedtagelse af Vandplanen.

Strategisk miljøvurdering

I medfør af Bekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 af lov om miljøvurdering skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. N153.

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Natura 2000-område N153 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig

Natura 2000-område N153	Fuglebeskyttelsesområde
Øvrige Natura 2000-områder	Habitatområde

Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

En opsummering af Natura 2000-planens indhold, mål og indsatsprogram findes samlet i en database - opdelt på de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for det på gældende Natura 2000-område. Se www.naturstyrelsen.dk – under dette Natura 2000-område.

Bilaget indeholder endvidere en oversigt over mulige virkemidler, der er eksempler på, hvordan indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammen med bilag 2 findes på hjemmesiden baggrundsmateriale for planerne samlet i basisanalyse og tillæg til basisanalyse samt henvisning til kort over forekomst af de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper.

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Ved igangsætningen af Natura 2000-planprocessen blev der identificeret en række væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver. På baggrund heraf blev der opstillet 4 sigtelinjer, der formulerer prioriteringen af den nødvendige indsats. Sigtelinjerne sætter dermed rammerne for Natura 2000-planlægningen.

De overordnede rammer er formuleret i nedenstående bilag. Teksten indgik i idéfasen for vand- og naturplanlægningen, juni – december 2007.

Antallet af naturtyper, der kortlægges og tilstandsvurderes er siden udvidet.

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødsning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift.

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter.

Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstofbelastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes

udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sortterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinskala for naturtilstanden i 18 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

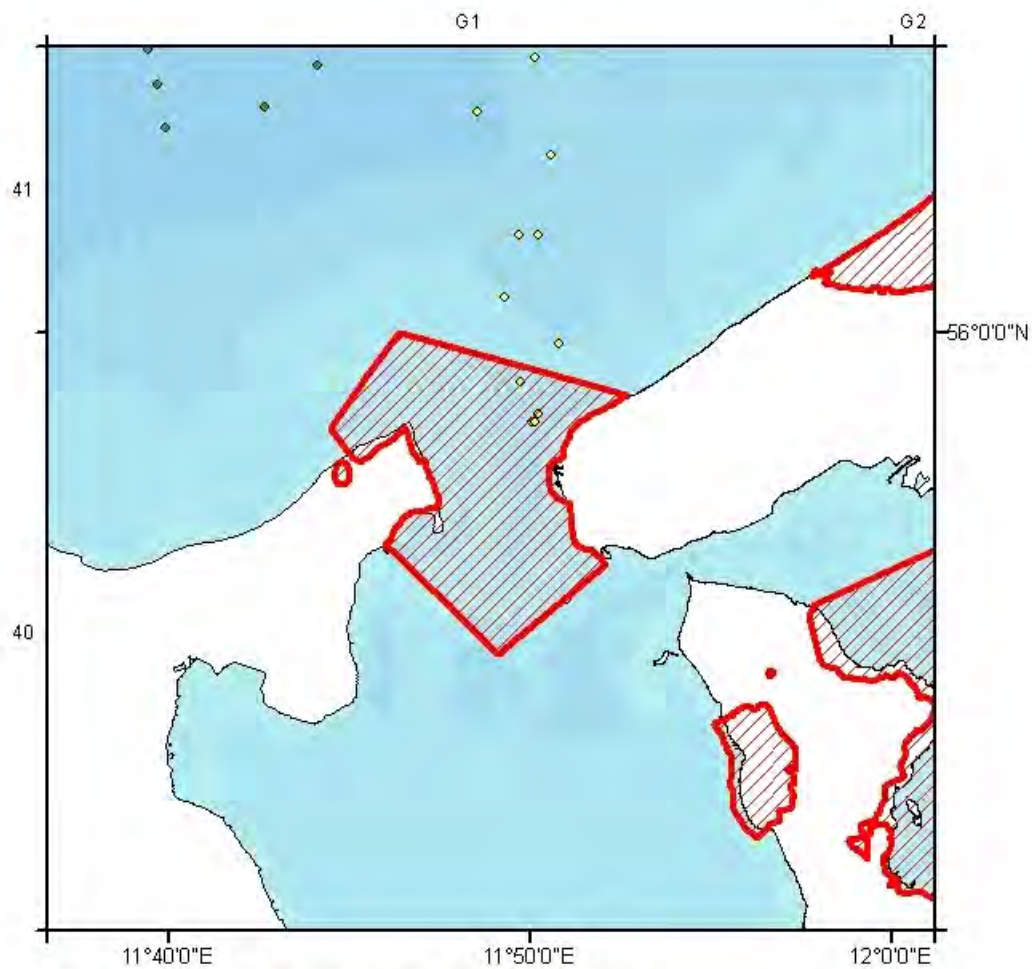
N 153 - Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig

- kan læses på Naturstyrelsens hjemmeside, se www.naturstyrelsen.dk under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Bilag 5. Fiskeriaktivitet i Natura 2000-området

Fiskeriaktivitet med garn og bundtrawl ifølge VMS data fra 2010 for alle fartøjer over 15 meter er vist i nedenstående kort. VMS står for Vessel Monitoring System, og er et satellitbaseret overvågningssystem for fiskefartøjer, der regelmæssigt sender data til fiskerimynderhederne om fartøjers position, kurs og fart.

VMS systemet er obligatorisk for fiskefartøjer over 15 meter (12 meter fra 1. januar 2012). Der sendes signaler hver time, og disse data giver således en indikation af det fiskerimønster, som var gældende for året 2010. Det præcise fiskeri fra fartøjer under 15 meter kendes ikke, da fartøjer under 15 meter i 2010 ikke var forpligtet til at have VMS om bord.

Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig

- Natura2000_Områder
- Garn VMS punkter 2010
- Bundtrawl VMS punkter 2010

Fiskeriaktivitet med garn og bundtrawl ifølge VMS data i år 2010 fra både over 15 meter.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk